

El Treball Fi de Grau en modalitat APS: Una oportunitat per coconstruir una educació, formal i no formal, inclusiva, plurilingüe i intercultural

Júlia Llompart i Dolors Masats (UAB)

OBJECTIU ✓ Observar com es forma una docent lingüísticament inclusiva

MARC TEÒRIC

- La **presa de consciència** de la pluralitat de llengües i cultures presents a la societat (Masats et al., 2002) i la “**didactització del plurilingüisme**” (Llompart-Esbert et al., 2020) són claus en la formació del professorat.
- El TFG en format ApS en un context de diversitat facilita la formació de **docents lingüísticament inclusives** (Llompart i Masats, 2023).

METODOLOGIA

- **Saber, saber fer, saber ser** (Lucas i Villegas, 2013)
- **Estudi de cas** → Participació Projecte AFEX (Casa Àsia) d'alfabetització de dones d'origen migrant
- **Dades diverses** → Reflexions escrites, registre jornada de formació, TFG (Calderer, 2022)

ANÀLISI

Fragment 1. Reunió entre la futura docent (IRE) i la dinamitzadora del programa AFEX

- 01 IRE podrían explicar cómo se va vestido y llevar los trajes
02 AIS sí, porque es diferente que aquí
03 IRE ¿en todas las fiestas se lleva este vestido? Bueno, no es un vestido ¿no? ¿Cómo se llama?
04 AIS hay vestido normal para estar en casa y luego hay vestido también para ir a casa de alguien.
05 Pero para ir de fiesta son vestidos que se vea hecho trabajo, ¿sabes? como más elegante
06 IRE vale y sería chulo hablar un día de los vestidos

Fragment 2. IRE presenta la seva seqüència didàctica en una Jornada de formació

- 01 IRE Ja ens ho havíem preparat (...) van venir totes vestides amb el shalwar kamiz, es diu així, oi?

SABER FER

- ✓ Desenvolupament de destreses i habilitats per crear i implementar tasques que tinguin en compte el bagatge de l'alumnat

Fragment 3. Extracte del TFG d'IRE

- 01 'el gran **repte** ha estat construir uns **materials útils** pel programa i **significatius per a les**
02 **alumnes** que a la vegada seguissin els corrents actuals que es fomenten en la didàctica de les
03 llengües. Parlo de **repte** perquè, en el transcurs de l'elaboració d'aquests materials, he trobat
04 **un seguit de limitacions** (...) el programa (...) fa molts anys que treballa amb una mateixa
05 metodologia en la qual s'utilitzen dossiers d'aprenentatge estructurats en unitats de
06 continguts. Aquests dossiers són l'eina principal de treball de les estudiants (...) sovint es
07 redueixen a **exercicis o activitats que cada alumna ha de fer de manera individual** (...) És
08 natural que el **canvi metodològic** es visqui amb estranyesa i desconeixement, però, si atenem
09 a la **necessitat real d'aquestes persones**, que en definitiva, és poder comunicar-se per
10 socialitzar en el seu nou entorn, és imprescindible seguir l'enfocament comunicatiu i la
11 didàctica del plurilingüisme on es contempen i posen **en consideració tots els recursos**
12 **lingüístics** que tenen'. Calderer, I. (2022, p. 20-21)

CONCLUSIONS

- Tant els coneixements declaratius, com les habilitats i les actituds es construeixen a la pràctica en activitats formatives 'situades' i en col·laboració amb altres docents..

ELS SABERS

- ✓ **Adquisició de coneixements declaratius respecte a la llengua i la cultura de les estudiants**

SABER SER

- ✓ **Qüestionament dels propis valors, actituds i prejudicis respecte a la diversitat lingüística i cultural**

Fragment 4. Reflexió d'IRE en iniciar el seu ApS

- 01 IRE Al llarg de la meua trajectòria personal i de la **meua formació com a mestra**, encara no
02 m'havia trobat mai en un **context lingüístic i cultural tan divers al meu**. Després de tant
03 temps parlant i reflexionant sobre la **diversitat** a la universitat, per fi **he tingut al davant un**
04 **escenari real**. I aleshores, un discurs abstracte que havia anat construint dins meu, s'ha
05 omplert de significat.
06 M'he trobat immersa en un entorn desconegut on **les diferències s'han fet perceptibles**,
07 però a la vegada, s'han fet evidents les necessitats tan humanes i tan bàsiques que
08 **compartim totes les persones. Han aflorat prejudicis i creences que, fins aleshores, no**
09 **havia identificat com a meves**. Però m'he trobat allà en plena presència i no és fins que una
10 s'hi troba que s'ha d'**encarar amb aquests pensaments**.

REFERÈNCIES

- Calderer, I. (2022). *Música, dansa i emoció*. (Treball de Fi de Grau). Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.
- Llompart-Esbert, J., i Masats, D. (en premsa). La formació del profesorado para la educación lingüística y culturalmente inclusiva: relato de una experiencia de Aprendizaje-servicio en un Trabajo de Fin de Grado. *REIFOP: Revista Electrónica Universitaria de Formación del Profesorado*.
- Llompart-Esbert, J., Masats, D., Moore, E., y Nussbaum, L. (2020). Mézclalo un poquito. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 23 (1), 98-112. doi: 10.1080/13670050.2019.1598934
- Lucas, T., i Villegas, A.M. (2013). Preparing linguistically responsive teachers: Laying the foundation in preservice teacher education. *Theory into Practice*, 52(2), 98-109. doi: 10.1080/00405841.2013.770327
- Masats, D., Noguero, A., Prat, A., i Vilà, N. (2002). Recursos para el desarrollo de la conciencia lingüística. A J. M. Cots i L. Nussbaum (Eds.), *Pensar lo dicho: La reflexión sobre la lengua y la comunicación en la enseñanza de lenguas* (pp. 137-151). Lleida: Milenio.